

	URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa 	
	<i>Informacja sygnalna</i>	Data opracowania 29.09.2017 r.
	Kontakt: e-mail: sekretariatUSWAW@stat.gov.pl tel. 22 464 23 15 faks 22 846 76 67	Internet: warszawa.stat.gov.pl

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2016 R.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Ogólne zasady finansów publicznych, gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości budżetowej oraz klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych regulują m.in. następujące akty prawne:

- *ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.),*
- *ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),*
- *ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.),*
- *ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.),*
- *ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 486, z późn. zm.),*
- *ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.),*
- *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, z późn. zm.),*
- *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).*

Prezentowane dane w zakresie dochodów i wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

Przy przeliczaniu danych na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.

W danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń. Liczby te są poprawne merytorycznie.

*
* *

Według stanu w dniu 1 stycznia 2016 r. w województwie mazowieckim było 37 powiatów, 5 miast na prawach powiatu oraz 314 gmin. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. A zatem dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 309 gmin, z czego 30 miało status gminy miejskiej, 51 – status gminy miejsko-wiejskiej, a 228 – wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Wynik	Dochody	Wydatki	Docho- dy na 1 miesz- kańca	Wydatki na 1 miesz- kańca	Wynik na 1 miesz- kańca	Docho- dy na 1 miesz- kańca	Wydatki na 1 miesz- kańca
	w mln zł			2015 = 100		w zł			2015 = 100	
O g ó ł e m	35876,1	34390,8	1485,3	106,6	107,8	x	x	x	x	x
Gminy	13179,4	12743,8	435,6	118,2	116,5	4195	4057	139	117,9	116,2
miejskie	3030,2	2938,9	91,2	120,3	117,3	4007	3886	121	120,0	117,0
miejsko- -wiejskie	3807,3	3651,3	156,0	120,2	116,3	4343	4165	178	119,6	115,8
wiejskie	6341,9	6153,6	188,3	116,0	116,2	4205	4080	125	115,9	116,1
Miasta na pra- wach powiatu...	17355,5	16417,1	938,4	103,4	106,3	7834	7410	424	103,0	105,9
Powiaty	3038,6	2982,3	56,2	103,3	101,9	967	949	18	103,0	101,6
Województwo	2302,6	2247,5	55,1	83,2	86,7	430	420	10	82,9	86,4

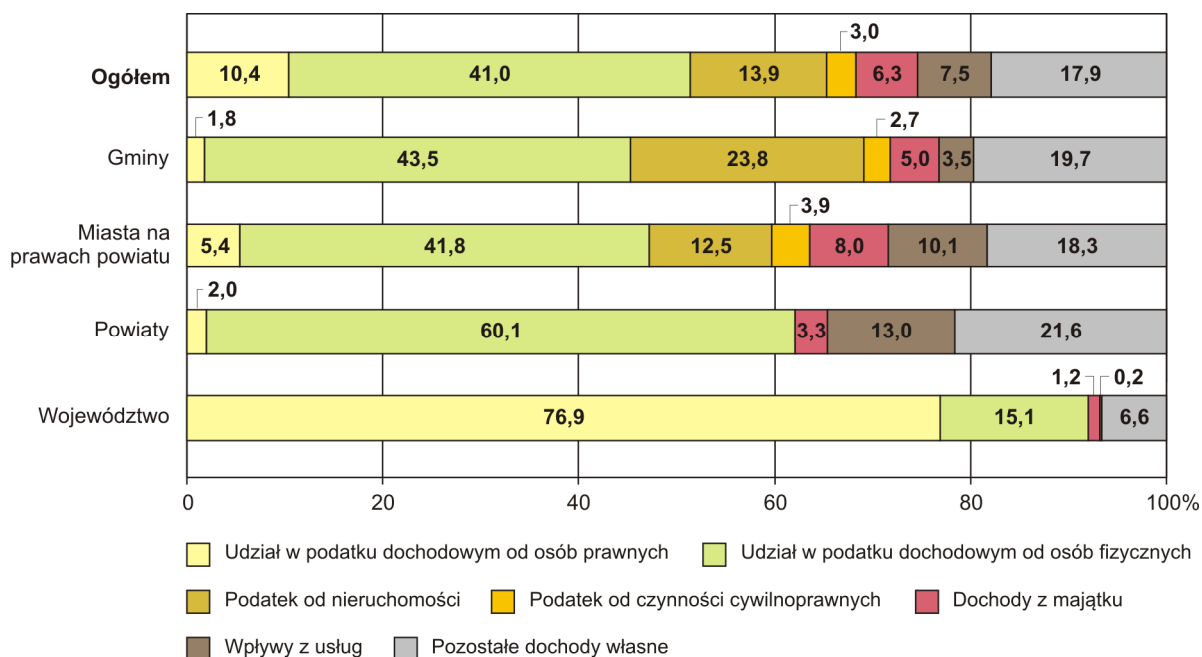
DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2016 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego zrealizowały dochody ogółem w wysokości 35876,1 mln zł. Na tę kwotę w największym stopniu złożyły się dochody miast na prawach powiatu i gmin (z udziałem odpowiednio 48,4% i 36,7%), a w znacznie mniejszym stopniu – powiatów i województwa (8,5% i 6,4%).

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne – w 2016 r. wyniosły one 21634,0 mln zł, stanowiąc 60,3% dochodów ogółem (o 2,5 p. proc. mniej niż przed rokiem). Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie województwa – 82,3% i w budżetach miast na prawach powiatu – 71,3%, mniejszy zaś w budżetach gmin – 46,7% i powiatów – 39,7%. [patrz Tabl. 1]

W dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego najważniejszymi pozycjami są udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT). W 2016 r. wpływy z tytułu udziału w PIT wyniosły 8861,3 mln zł, a z tytułu udziału w CIT – 2259,1 mln zł, stanowiąc odpowiednio 41,0% i 10,4% dochodów własnych.

Struktura dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2016 r.

Porównując strukturę dochodów własnych według rodzajów dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego można stwierdzić, że największy udział dochodów z podatku od osób fizycznych wystąpił w budżetach powiatów (60,1%), a z podatku od osób prawnych – w budżecie województwa (76,9%). Ponadto dla budżetów gmin i miast na prawach powiatu istotnym źródłem dochodów jest podatek od nieruchomości, stanowiący odpowiednio 23,8% i 12,5% dochodów własnych tych jednostek.

Oprócz dochodów własnych, w 2016 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego wpłynęła subwencja ogólna z budżetu państwa w wysokości 7023,1 mln zł, tj. 19,6% ogółu dochodów. Największą część subwencji ogólnej (82,2%) stanowiła część oświatowa – 5770,0 mln zł. Subwencja ogólna miała największy udział w dochodach budżetów powiatów (39,5%), a najmniejszy – w budżecie województwa (4,0%).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje w kwocie 7218,9 mln zł, z czego 1162,3 mln zł to dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej¹. Łącznie dotacje stanowiły 20,1% ogółu dochodów, od 13,7% w budżecie województwa do 28,3% budżetach gmin.

W porównaniu z 2015 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 2231,8 mln zł, tj. o 6,6%. Wzrost dochodów odnotowano w budżetach gmin (o 18,2%), miast na prawach powiatu (o 3,4%) i powiatów (o 3,3%), natomiast w budżecie województwa miał miejsce spadek dochodów (o 16,8%).

Dochody ogółem wzrosły głównie dzięki większej dotacji z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej – o 2739,0 mln zł (o 127,2%), co było spowodowane przede wszystkim realizacją świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci² (Program „Rodzina 500+”). Znacznie wzrosły również dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowym od osób fizycznych – o 673,6 mln zł (o 8,2%) oraz kwota subwencji oświatowej – o 248,1 mln zł (o 4,5%).

W strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej główną pozycją są „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej”. Z tego źródła w 2016 r. pochodziło 44,4% ogółu dochodów (o 0,8 p. proc. mniej w stosunku do roku poprzedniego). Omawiane dochody najwyższy udział miały w budżecie województwa (76,6%), najniższy zaś w budżetach powiatów (27,9%). Ważnym źródłem dochodów są także „Różne rozliczenia”, które stanowiły średnio 20,8% (od 13,1% w budżecie województwa do 39,6% w budżetach powiatów). Ponadto znaczny udział miały dochody z działu „Pomoc społeczna” (13,1%), „Transport i łączność” (6,7%) oraz „Gospodarka mieszkaniowa” (6,6%). [patrz Tabl. 2]

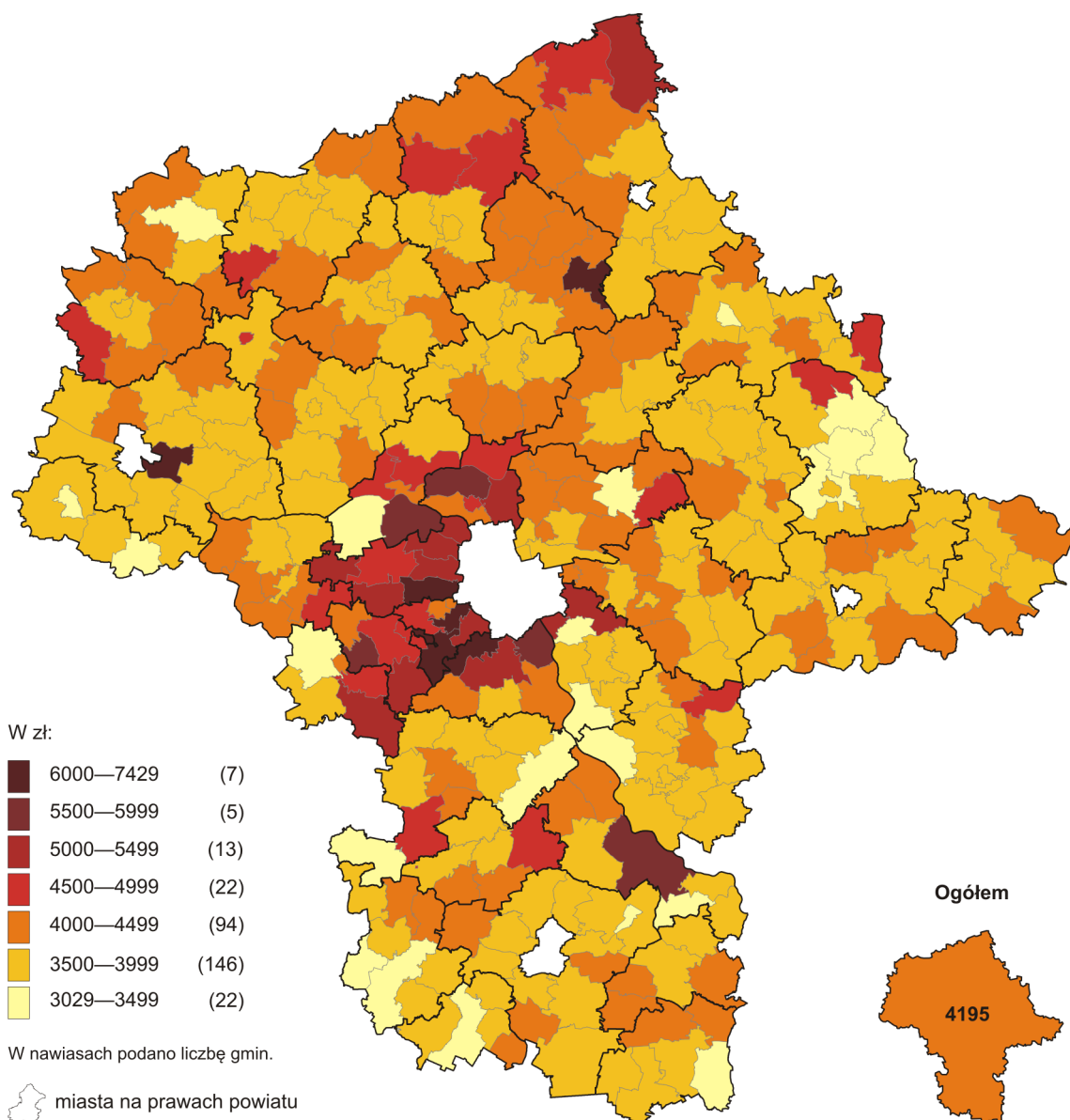
Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego znacznie różnią się między sobą wielkością dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. [patrz zestawienie na str. 2]

Przeciętna wartość tego wskaźnika dla gmin w 2016 r. kształtowała się na poziomie 4195 zł, przy czym w gminach miejsko-wiejskich był on o 336 zł wyższy niż w gminach miejskich i o 138 zł wyższy niż w gminach wiejskich. Stosunkowo najwyższy dochód odnotowano w gminach: Podkowa Leśna (7429 zł) i Nadarzyn (7205 zł), najniższy zaś wystąpił w gminach: Przysucha (3029 zł), Solec nad Wisłą (3194 zł) oraz Gostynin (gmina miejska) i Sterdyń (po 3233 zł). Z powyższego wynika, że dochody gminy o najwyższych *per capita* dochodach były 2,5 razy wyższe niż w gminie o najniższych dochodach.

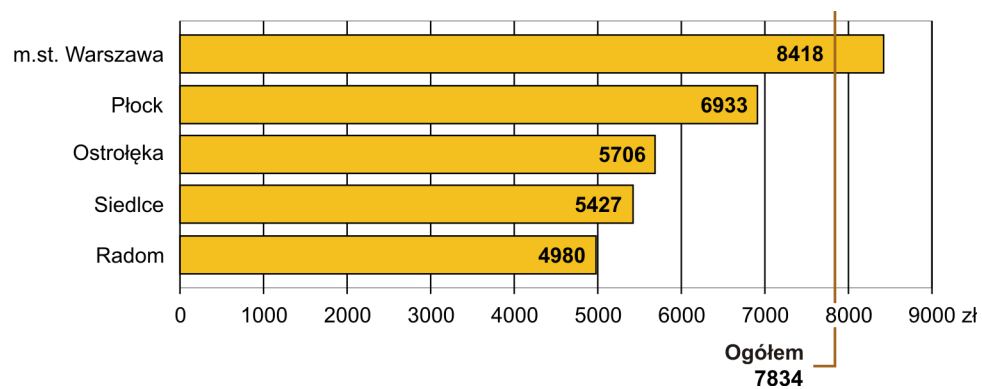
¹ Kategoria dotacji z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 obejmuje dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

² Dz.U. z 2016 r. poz. 195, z późn. zm.

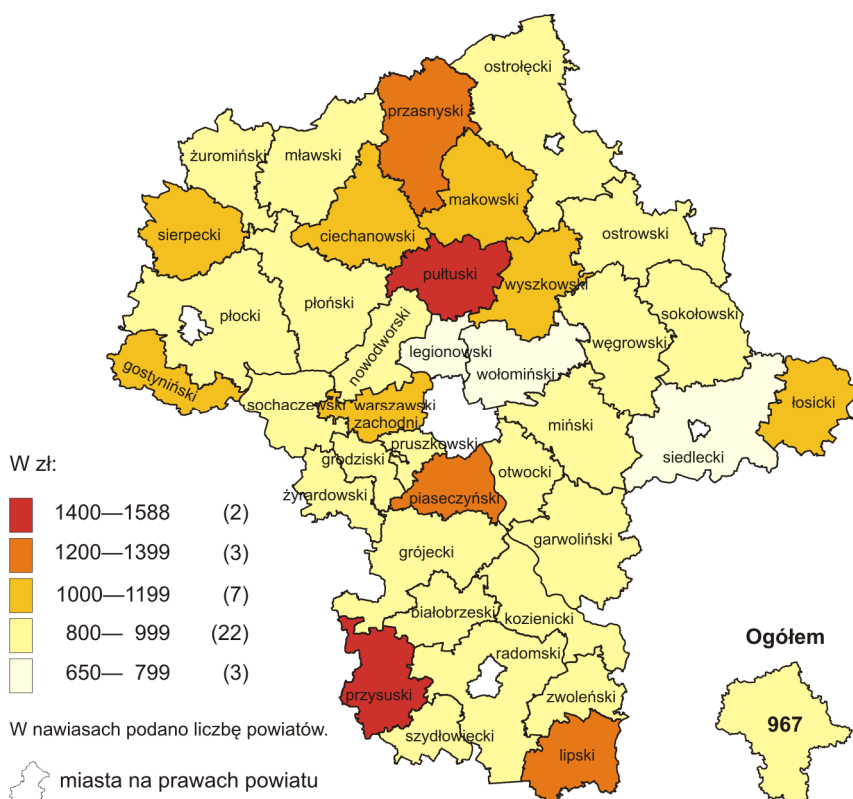
Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2016 r.

Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r.

Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2016 r.

Z budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 7834 zł dochodów – od 4980 zł w Radomiu do 8418 zł w m.st. Warszawie.

Dochody ogółem budżetów powiatów wyniosły średnio 967 zł na 1 mieszkańca. Relatywnie najwyższe były w powiatach: przysuskim (1588 zł) i pułuskim (1409 zł), a najniższe w: siedleckim (650 zł), wołomińskim (771 zł) i legionowskim (792 zł).

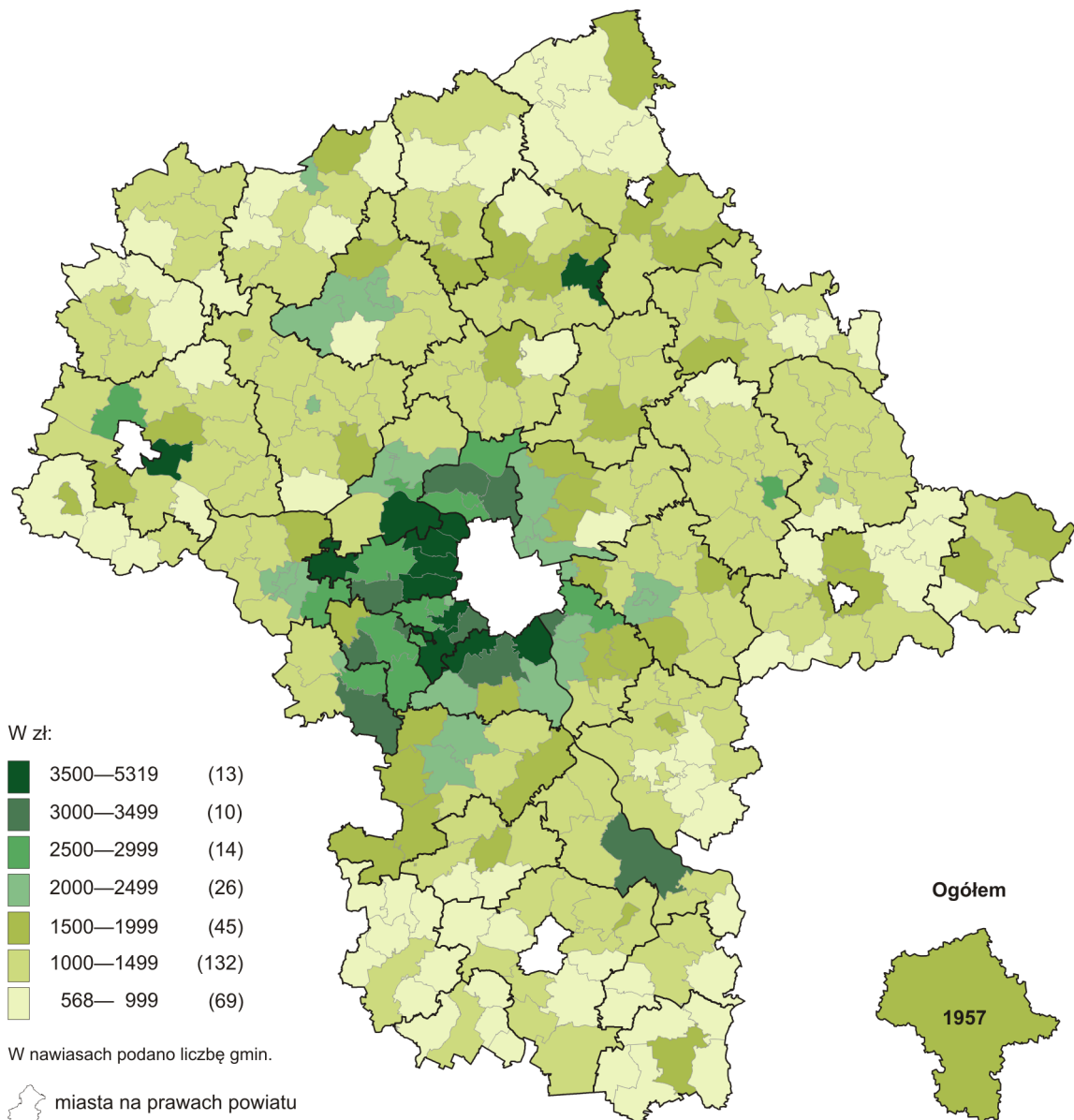
Poza wymienionymi kwotami na każdego mieszkańca z budżetu województwa przypadało przeciętnie 430 zł dochodów ogółem, z czego 354 zł to dochody własne.

Dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się w 2016 r. na średnim poziomie 1957 zł; o 698 wyższym w gminach miejskich niż w wiejskich. Stosunkowo największe dochody własne odnotowano w gminach: Ożarów Mazowiecki (5319 zł) i Nadarzyn (5160 zł), najniższe natomiast w gminach: Lutocin (568 zł) i Mirów (602 zł). Dochody własne gminy o najwyższych *per capita* dochodach własnych były ponad 9-krotnie wyższe niż analogiczne dochody w gminie o najniższym wskaźniku.

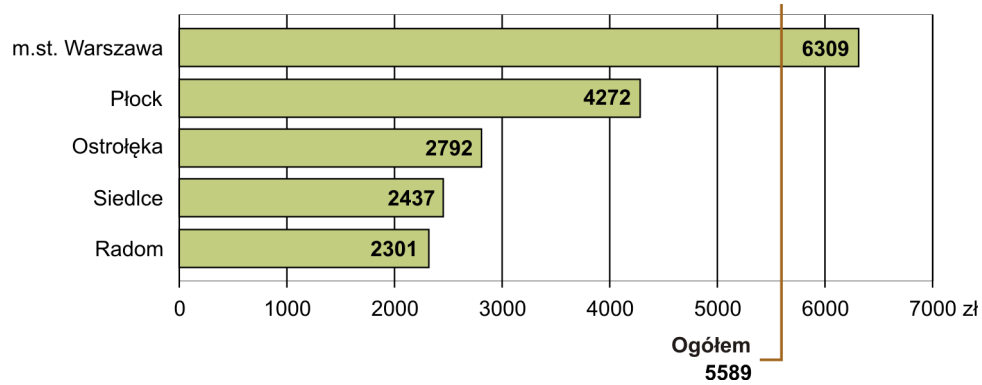
W miastach na prawach powiatu na 1 mieszkańca przypadało średnio 5589 zł dochodów własnych – najmniej w Radomiu (2301 zł), a najwięcej w m.st. Warszawie (6309 zł).

Z kolei w powiatach na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 384 zł dochodów własnych. Stosunkowo najwyższe dochody własne miały powiaty: piaseczyński (726 zł) i warszawski zachodni (679 zł), najniższe zaś powiaty: łosicki (211 zł), ostrołęcki (213 zł) i siedlecki (223 zł).

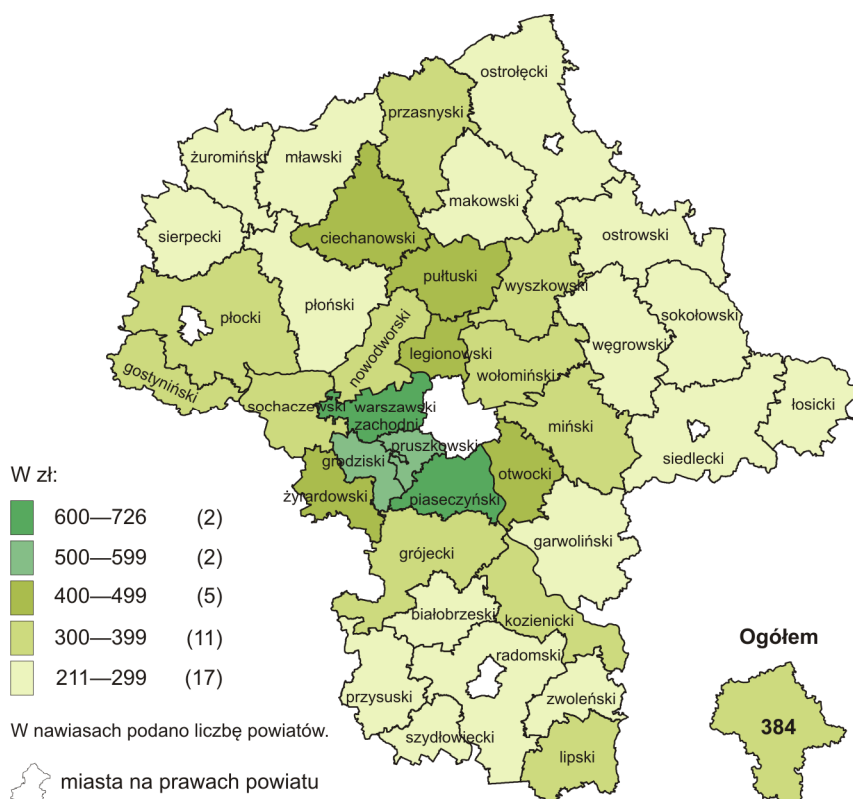
Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2016 r.

Dochody własne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r.

Dochody własne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2016 r.

WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2016 r. wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 34390,8 mln zł, z czego 47,7% stanowiły wydatki miast na prawach powiatu, 37,1% – wydatki gmin, 8,7% – powiatów, a 6,5% – województwa.

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego są wydatki bieżące – w 2016 r. wyniosły one 30293,7 mln zł, stanowiąc 88,1% wydatków ogółem. Z tej kwoty najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (11365,9 mln zł) oraz na zakup materiałów i usług (7933,7 mln zł). Wymienione rodzaje wydatków stanowiły odpowiednio 33,0% i 23,1% ogółu wydatków. Na inwestycje przeznaczono 3954,7 mln zł (11,5% wydatków ogółem), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych. [patrz Tabl. 3]

Porównując strukturę wydatków według rodzajów dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego można stwierdzić, że najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (90,6%), najniższy zaś w budżecie województwa (82,4%). Na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stosunkowo najwięcej wydano z budżetów powiatów (łącznie 50,4% wydatków ogółem), a najmniej z budżetu województwa (16,0%). Zakup materiałów i usług stanowił największe obciążenie dla miast na prawach powiatu (31,8% wydatków ogółem), a najmniejsze dla budżetu województwa (10,6%). W budżecie województwa istotną pozycją po stronie wydatków były dotacje (z udziałem 26,0%). Ten rodzaj wydatków stanowił tylko 6,2% ogółu wydatków gmin. Na inwestycje stosunkowo najwięcej wydatkowano z budżetu województwa (17,6%), a najmniej z budżetów miast na prawach powiatu (8,7%).

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 2490,5 mln zł (o 7,8%). Wzrost wydatków odnotowano w budżetach gmin (o 16,5%), miast na prawach powiatu (o 6,3%) i powiatów (o 1,9%), natomiast w budżecie województwa miał miejsce spadek wydatków (o 13,3%).

Z kolei rozpatrując dynamikę wydatków według rodzajów można stwierdzić, że wydatki bieżące wzrosły o 13,6% (o 3627,6 mln zł), podczas gdy wydatki majątkowe zmniejszyły się o 21,7% (o 1137,1 mln zł), w tym inwestycyjne o 22,4% (o 1140,0 mln zł). Wzrost wydatków bieżących wynikał głównie ze zwiększenia świadczeń na rzecz osób fizycznych – o 2704,5 mln zł (o 137,8%), co było związane przede wszystkim z realizacją świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci³ (Program „Rodzina 500+”).

W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, największy udział miały „Oświata i wychowanie” (27,6%) oraz „Transport i łączność” (17,5%). Wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” były największym obciążeniem dla budżetów gmin i powiatów (stanowiąc odpowiednio 34,9% i 28,3% wydatków ogółem), natomiast wydatki w dziale „Transport i łączność” – dla budżetu województwa i dla budżetów miast na prawach powiatu (odpowiednio 30,4% i 23,7%). [patrz Tabl. 4]

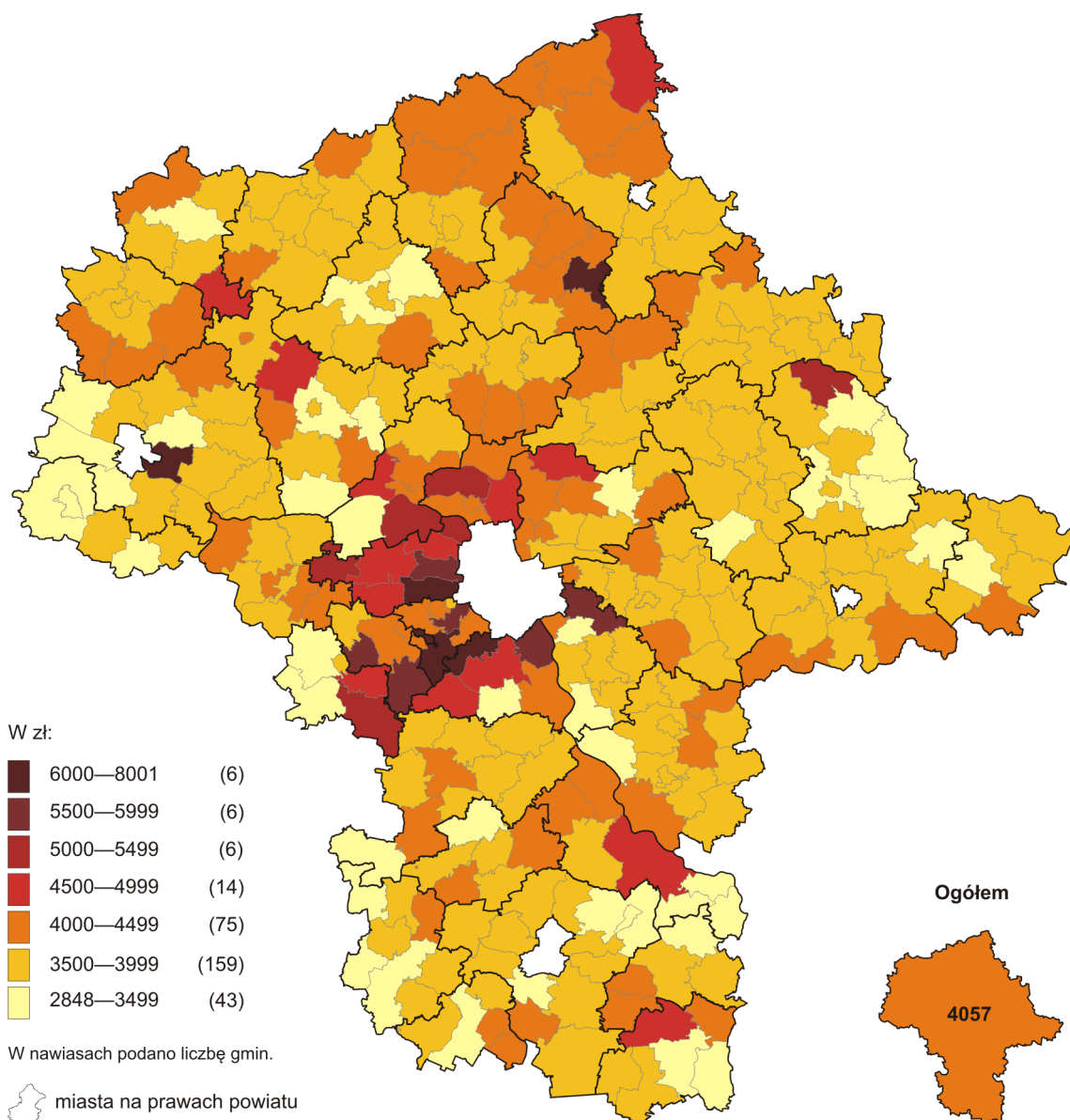
Ważną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmuje również dział „Pomoc społeczna” ze średnim udziałem 16,8% oraz „Administracja publiczna” – 8,5%. Dla budżetów gmin znacznym obciążeniem były wydatki w dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (7,2% wydatków ogółem), dla budżetów miast na prawach powiatu – wydatki w dziale „Gospodarka mieszkaniowa” (7,7%), a dla budżetów powiatów – w dziale „Edukacyjna opieka wychowawcza” (7,2%). Z budżetu województwa stosunkowo dużo wydatkowano na „Różne rozliczenia” (25,4%), „Ochronę zdrowia” (8,5%) oraz „Kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego” (8,4%).

W 2016 r. wydatki gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 4057 zł, przy czym w gminach miejsko-wiejskich były średnio o 279 zł wyższe niż w gminach miejskich i o 85 zł wyższe niż w gminach wiejskich. Stosunkowo największe wydatki poniosły gminy: Lesznowola (8001 zł), Nadarzyn (7455 zł) i Podkowa Leśna (6910 zł), najmniej zaś wydatkowały gminy: Przysucha (2848 zł), Sterdyń (2946 zł) i Sobienie-Jeziory (2996 zł). Warto również dodać, że w przeliczeniu na 1 mieszkańca gmina o najwyższych wydatkach przeznaczyła 2,8 razy wyższą kwotę niż gmina, w której wydatki były najniższe.

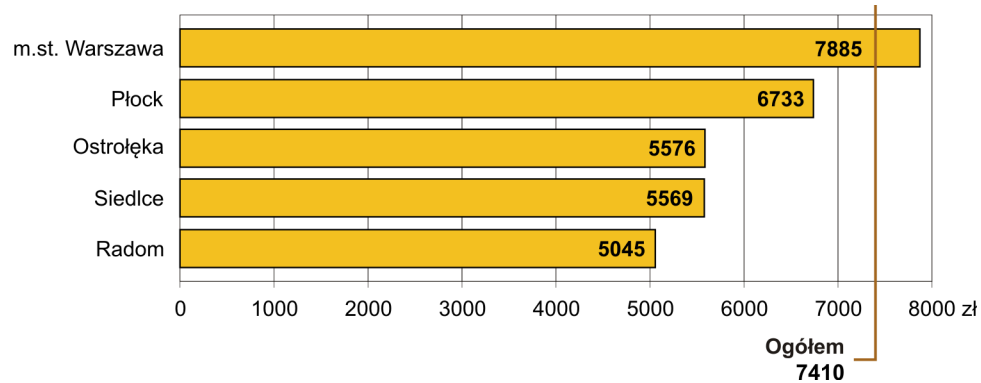
Z kolei wydatki inwestycyjne gmin województwa mazowieckiego wyniosły średnio 535 zł na 1 mieszkańca. Na inwestycje ze swego budżetu relatywnie najwięcej przeznaczyły gminy: Cerańów (2093 zł) i Różan (1881 zł), a najmniej gminy: Olszanka (13 zł) oraz Sieciechów (30 zł) i Joniec (48 zł). Porównując wydatki inwestycyjne poszczególnych gmin *per capita* można stwierdzić znaczne dysproporcje – relacja między najwyższymi i najniższymi wydatkami ma się jak 164 : 1.

³ Dz.U. z 2016 r. poz. 195, z późn. zm.

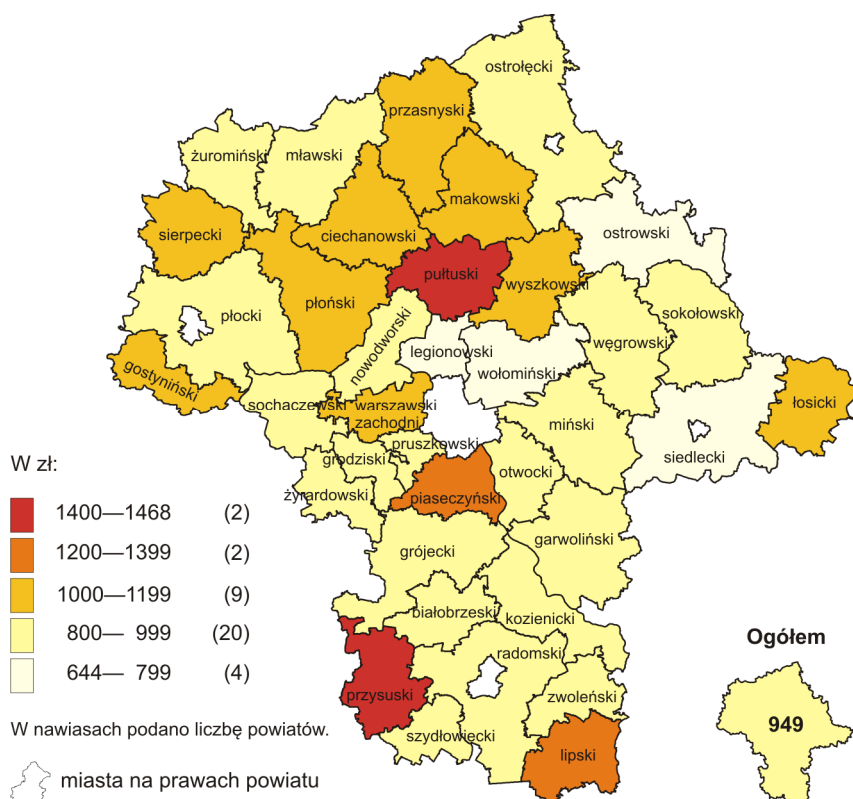
Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2016 r.

Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r.

Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2016 r.

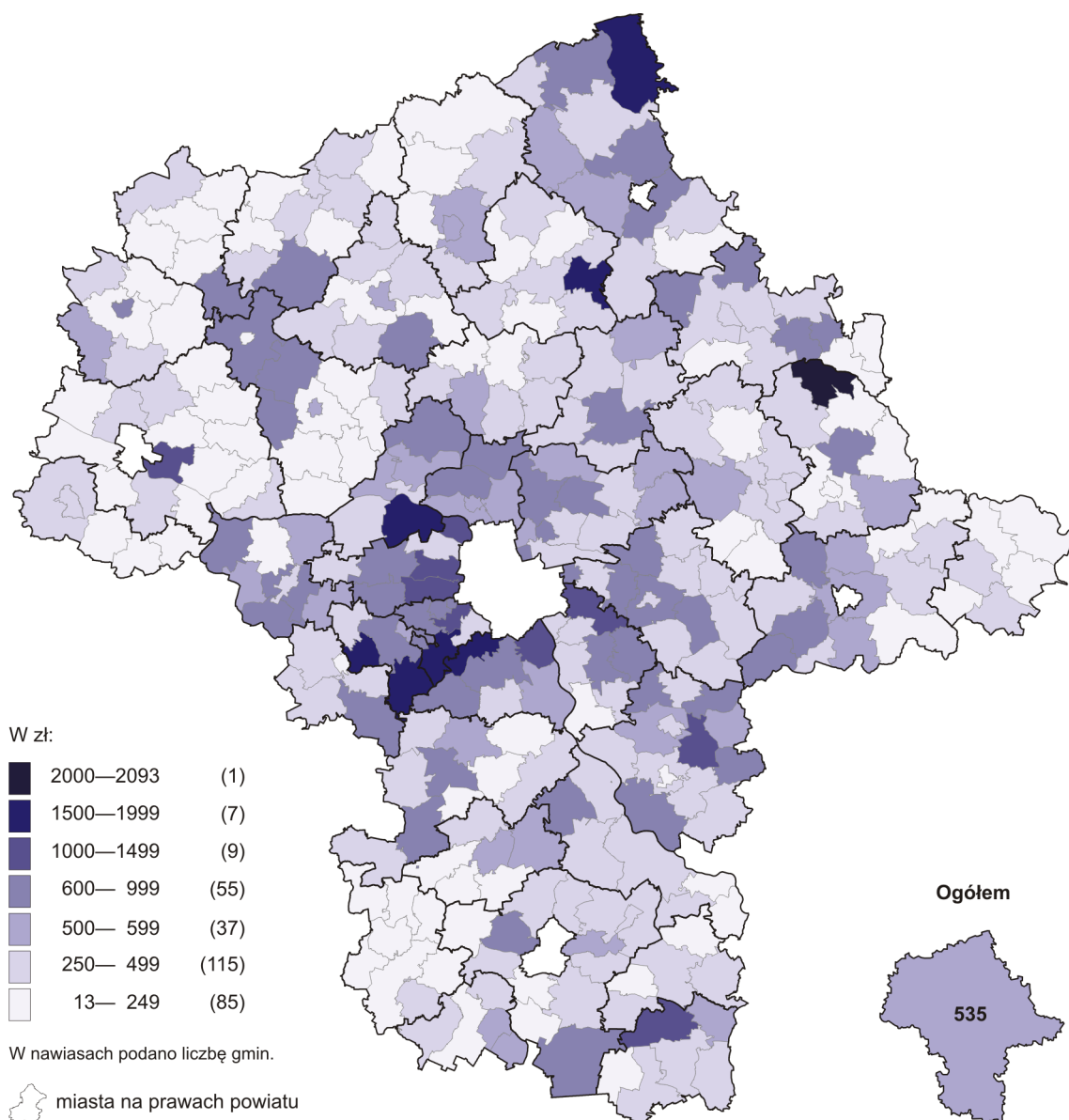
Przeciętne wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 7410 zł, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły 642 zł. Najwyższe wydatki *per capita*, zarówno ogółem, jak i inwestycyjne poniosło m.st. Warszawa (odpowiednio 7885 zł i 708 zł). Wydatki ogółem relatywnie najniższe były w Radomiu (5045 zł), a wydatki inwestycyjne – w Ostrołęce (180 zł).

Wydatki ogółem budżetów powiatów wyniosły w 2016 r. przeciętnie 949 zł na 1 mieszkańca. Stosunkowo najwyższe wydatki odnotowano w powiatach: przysuskim (1468 zł) i pułuskim (1449 zł), a najniższe w: siedleckim (644 zł), legionowskim (759 zł) i wołomińskim (762 zł).

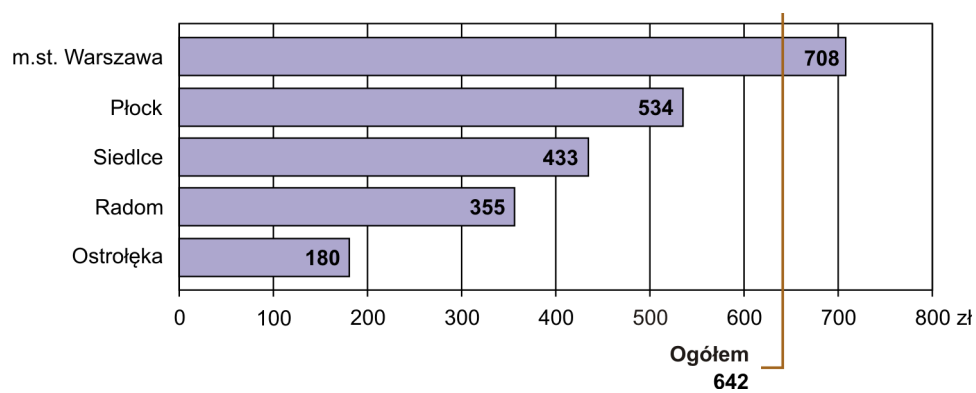
Nieco inaczej w układzie terytorialnym przedstawiały się wydatki inwestycyjne z budżetów powiatów – najwyższe odnotowano w powiecie ostrołęckim (412 zł na 1 mieszkańca), a najniższe w: lipskim (23 zł), łosickim (59 zł), ciechanowskim (61 zł) i gostynińskim (63 zł). Średni poziom tego miernika dla powiatów województwa mazowieckiego wyniósł 146 zł.

Ponadto na każdego mieszkańca z budżetu województwa wydatkowano przeciętnie 420 zł, z czego 74 zł przeznaczono na inwestycje.

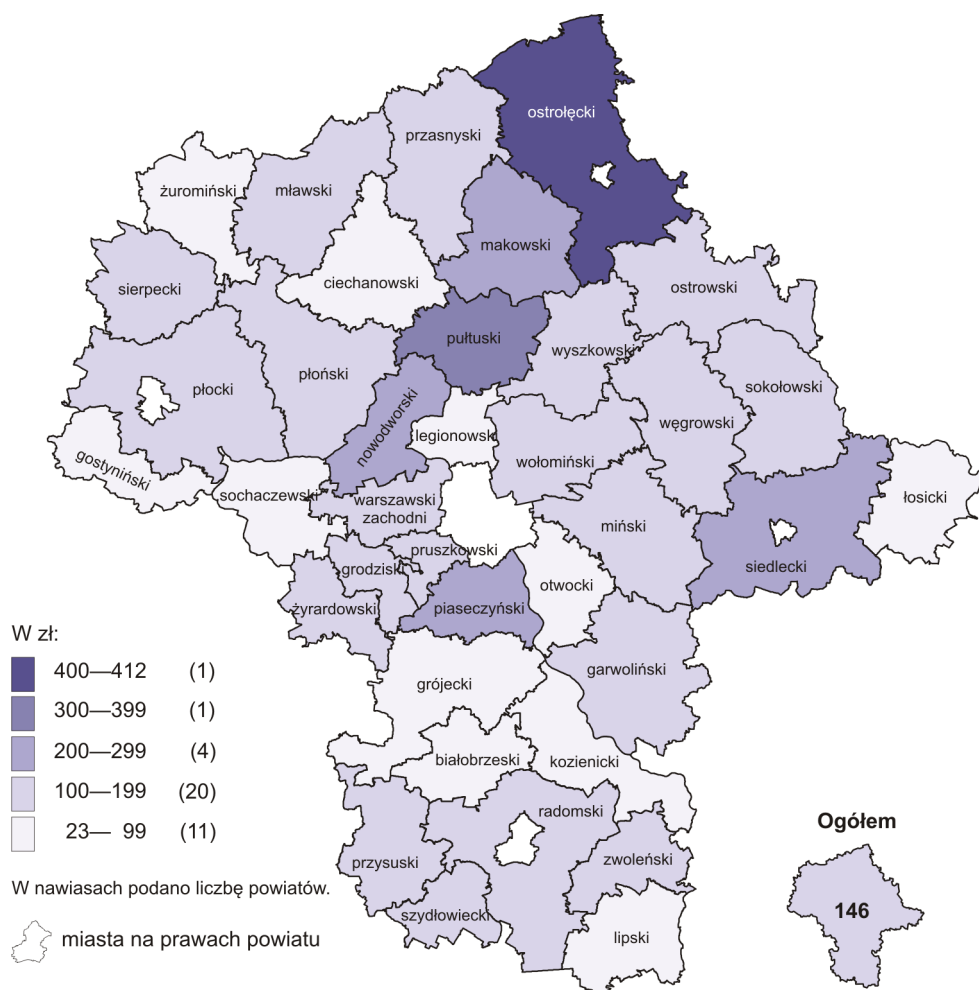
Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2016 r.

Wydatki inwestycyjne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r.

Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2016 r.

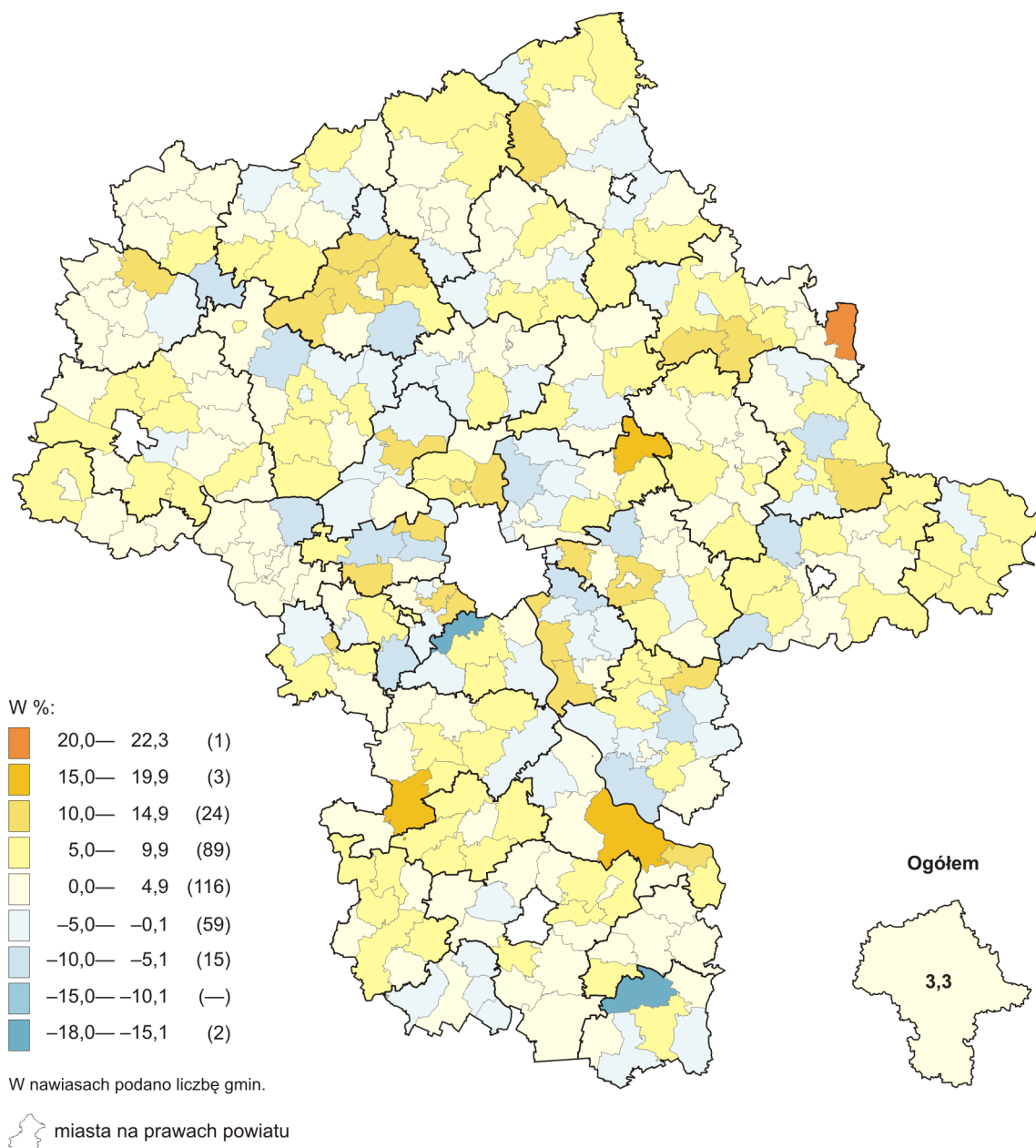

WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

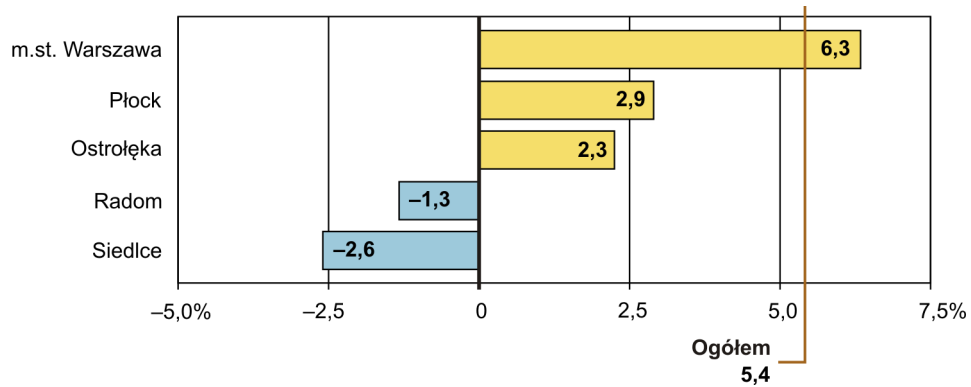
W 2016 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 1485,3 mln zł (o 14,8 % niższą niż w 2015 r.). Na tę kwotę złożyła się przede wszystkim nadwyżka budżetowa miast na prawach powiatu (938,4 mln zł) oraz w zdecydowanie mniejszym stopniu nadwyżka budżetów gmin (435,6 mln zł), powiatów (56,2 mln zł) i województwa (55,1 mln zł). W porównaniu z rokiem poprzednim nadwyżka budżetów powiatów była wyższa 3,5 razy, a nadwyżka gmin – 2 razy. Budżet województwa oraz budżety miast na prawach powiatu miały nadwyżkę odpowiednio o 68,6% i o 29,9% niższą niż w 2015 r.

Na 352 funkcjonujące w naszym województwie jednostki samorządu terytorialnego w 264 wystąpiła nadwyżka budżetowa, co stanowiło 75,0% ogółu. Dla 141 jednostek relacja nadwyżki do wykonanych dochodów nie przekroczyła 5%, a w przypadku 29 jednostek wskaźnik ten był wyższy niż 10%. Deficyt odnotowało 88 jednostek, przy czym w 3 deficyt przekraczał 10% dochodów. Spośród jednostek z deficytem budżetowym najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów poniżej 5%; ich udział wyniósł 79,5%. Szczegółowy rozkład poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego według wielkości nadwyżki/deficytu budżetowego przedstawiają poniższe wykresy.

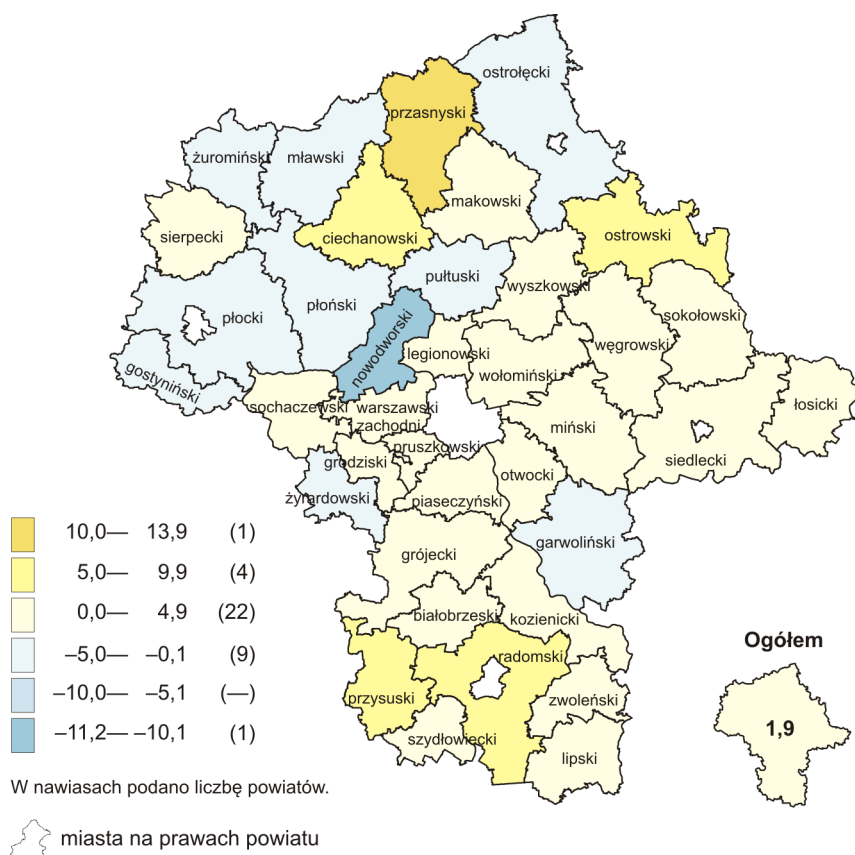
Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2016 r.

Miasta na prawach powiatu według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2016 r.

Powiaty według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2016 r.

Spośród 309 gmin województwa mazowieckiego w 233 nie wydatkowano wszystkich środków budżetowych, a w 76 wydatki przekroczyły dochody. Do gmin, które osiągnęły największą – w stosunku do swoich dochodów – nadwyżkę budżetową należały: Boguty-Pianki (relacja 22,3%) oraz Jadów (17,0%). Do gmin z relatywnie największym deficytem należały: Lesznowola, w której wydatki przewyższyły dochody o 18,0% oraz Ciepeliów z deficytem rzędu 15,5%.

W 2016 r. nadwyżkę budżetową miały 3 miasta na prawach powiatu, przy czym relatywnie najwyższa była ona w m.st. Warszawie (w wysokości 6,3% ogółu dochodów); 2 miasta (Siedlce i Radom) odnotowały deficyt.

Wśród 37 powiatów naszego województwa w 27 wystąpiła nadwyżka budżetowa, a w 10 odnotowano deficyt. Stosunkowo największą nadwyżkę budżetową osiągnął powiat przasnyski (13,9% ogółu dochodów), natomiast największy deficyt wystąpił w powiecie nowodworskim (gdzie wydatki o 11,2% przekroczyły dochody).

Budżet województwa zamknął się w 2016 r. nadwyżką rzędu 2,4% ogółu dochodów.

Tabl. 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	35876069,1	13179392,4	3030151,2	3807337,9	6341903,2	17355498,8	3038571,9	2302606,1
Dochody własne	21633987,9	6149108,9	1735444,0	2005277,4	2408387,5	12382352,4	1207666,7	1894859,9
w tym:								
Udziały w podatku dochodowym.....	11120437,1	2790819,2	861877,2	921520,8	1007421,1	5836414,6	749848,7	1743354,6
od osób prawnych	2259109,3	113618,4	36021,4	43580,5	34016,5	664059,2	23696,0	1457735,7
od osób fizycznych	8861327,7	2677200,8	825855,9	877940,4	973404,6	5172355,4	726152,6	285619,0
Podatek od nieruchomości.....	3015763,1	1463085,6	362874,4	496170,4	604040,8	1552677,5	x	x
Podatek rolny	150319,8	148325,2	1730,8	28643,9	117950,5	1994,6	x	x
Podatek od środków transportowych	203404,3	153350,1	30500,8	42663,5	80185,8	50054,2	x	x
Podatek od spadków i darowizn	88381,4	20262,1	7171,2	5929,8	7161,1	68119,2	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych	641682,3	164065,7	42133,8	61723,9	60208,0	477616,6	x	x
Opłata skarbowa	115092,8	22556,6	8974,1	8025,4	5557,1	92536,2	x	x
Dochody z majątku	1358590,1	310049,0	153859,6	99714,6	56474,7	986667,8	39451,3	22422,1
Wpływy z usług	1622394,4	214570,1	24891,7	59661,2	130017,2	1247159,6	157158,8	3505,8
Środki na dofinansowanie własnych zadań z innych źródeł.....	42362,9	20330,2	3814,7	5549,4	10966,1	17834,9	3903,4	294,4
Dotacje	7218943,6	3735023,4	759491,9	995551,5	1979980,0	2538426,5	630850,3	314643,3
w tym:								
Z budżetu państwa.....	5757809,3	3388437,0	673254,6	886362,3	1828820,2	1782863,3	461569,3	124939,6
w tym na zadania:								
z zakresu administracji rządowej.....	4892373,5	2965461,9	571924,1	765865,0	1627672,7	1488496,3	317688,9	120726,4
własne	853694,3	419976,0	100701,8	119506,9	199767,4	286059,6	143488,0	4170,7
Na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.....	166385,9	40107,1	13672,9	6492,6	19941,5	72254,1	50228,2	3796,6
Otrzymane z państwowych funduszy celowych	39555,5	22661,4	3264,7	6365,3	13031,4	6614,3	6946,4	3333,3
Z paragrafów 200 i 620 ^a	991312,4	252756,4	63068,8	91062,1	98625,6	577499,5	34233,6	126822,9
Z paragrafów 205 i 625 ^a	171033,6	9879,4	921,8	2148,5	6809,2	98835,4	7406,1	54912,7
Subwencja ogólna z budżetu państwa.....	7023137,7	3295260,0	535215,3	806509,0	1953535,8	2434719,9	1200054,9	93102,9
W tym część oświatowa	5770017,9	2512025,0	517907,3	681759,0	1312358,7	2246903,5	922869,5	88220,0

^a Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

Tabl. 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2016 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	60,3	46,7	57,3	52,7	38,0	71,3	39,7	82,3
w tym:								
Udziały w podatku dochodowym.....	31,0	21,2	28,4	24,2	15,9	33,6	24,7	75,7
od osób prawnych	6,3	0,9	1,2	1,1	0,5	3,8	0,8	63,3
od osób fizycznych	24,7	20,3	27,3	23,1	15,3	29,8	23,9	12,4
Podatek od nieruchomości.....	8,4	11,1	12,0	13,0	9,5	8,9	x	x
Podatek rolny.....	0,4	1,1	0,1	0,8	1,9	0,0	x	x
Podatek od środków transportowych	0,6	1,2	1,0	1,1	1,3	0,3	x	x
Podatek od spadków i darowizn	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,4	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych	1,8	1,2	1,4	1,6	0,9	2,8	x	x
Opłata skarbowa	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0,5	x	x
Dochody z majątku	3,8	2,4	5,1	2,6	0,9	5,7	1,3	1,0
Wpływy z usług	4,5	1,6	0,8	1,6	2,1	7,2	5,2	0,2
Środki na dofinansowanie własnych zadań z innych źródeł.....	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Dotacje	20,1	28,3	25,1	26,1	31,2	14,6	20,8	13,7
w tym:								
Z budżetu państwa.....	16,0	25,7	22,2	23,3	28,8	10,3	15,2	5,4
w tym na zadania:								
z zakresu administracji rządowej.....	13,6	22,5	18,9	20,1	25,7	8,6	10,5	5,2
własne	2,4	3,2	3,3	3,1	3,1	1,6	4,7	0,2
Na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.....	0,5	0,3	0,5	0,2	0,3	0,4	1,7	0,2
Otrzymane z państwowych funduszy celowych	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,2	0,1
Z paragrafów 200 i 620 ^a	2,8	1,9	2,1	2,4	1,6	3,3	1,1	5,5
Z paragrafów 205 i 625 ^a	0,5	0,1	0,0	0,1	0,1	0,6	0,2	2,4
Subwencja ogólna z budżetu państwa.....	19,6	25,0	17,7	21,2	30,8	14,0	39,5	4,0
W tym część oświatowa	16,1	19,1	17,1	17,9	20,7	12,9	30,4	3,8

^a Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

Tabl. 2. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	35876069,1	13179392,4	3030151,2	3807337,9	6341903,2	17355498,8	3038571,9	2302606,1
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	237927,7	164231,6	536,0	19668,5	144027,1	149,0	2617,9	70929,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	47213,0	46614,1	2004,3	2186,9	42422,9	26,2	398,3	174,4
Transport i łączność	2391911,5	196189,4	70523,3	43046,4	82619,8	1970520,9	144181,4	81019,8
Gospodarka mieszkaniowa	2382831,4	327121,2	157103,8	110563,6	59453,8	1969109,7	65742,6	20857,9
Działalność usługowa	111468,5	4593,2	2024,1	1395,2	1173,8	43303,0	63083,5	488,9
Administracja publiczna	200362,8	91754,7	18683,8	35435,4	37635,5	74718,2	26210,6	7679,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	308756,9	19518,2	1899,5	3769,3	13849,4	148136,8	141059,2	42,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	15930621,1	4930441,1	1358546,3	1615601,4	1956293,3	8386802,7	849190,3	1764187,1
Różne rozliczenia	7454424,2	3392309,4	555226,0	849750,3	1987333,1	2556155,7	1204353,2	301605,9
Oświata i wychowanie	631494,5	372050,0	91596,4	106337,1	174116,5	213464,9	41678,6	4301,0
Ochrona zdrowia	174038,7	1320,0	137,9	503,7	678,4	34750,0	109925,4	28043,3
Pomoc społeczna	4701993,7	3001563,2	603572,8	788480,1	1609510,3	1392364,7	300527,9	7537,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	100673,2	10661,8	4896,1	3577,7	2187,9	31571,3	50757,8	7682,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	49283,4	22638,7	3541,5	4628,9	14468,3	16975,9	8440,8	1228,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	938978,4	486771,9	135301,7	164734,4	186735,8	438365,2	10604,2	3237,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	68348,7	41857,5	9791,9	31013,2	1052,5	22176,5	2335,5	1979,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	19572,8	77,9	29,6	9,6	38,8	18645,6	—	849,3
Kultura fizyczna	88449,1	57344,3	13224,3	23385,3	20734,7	28134,5	2970,3	—

Tabl. 2. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko- -wiejskie	wiejskie			
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	0,7	1,2	0,0	0,5	2,3	0,0	0,1	3,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,1	0,4	0,1	0,1	0,7	0,0	0,0	0,0
Transport i łączność	6,7	1,5	2,3	1,1	1,3	11,4	4,7	3,5
Gospodarka mieszkaniowa	6,6	2,5	5,2	2,9	0,9	11,3	2,2	0,9
Działalność usługowa	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	2,1	0,0
Administracja publiczna	0,6	0,7	0,6	0,9	0,6	0,4	0,9	0,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	0,9	0,1	0,1	0,1	0,2	0,9	4,6	0,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej	44,4	37,4	44,8	42,4	30,8	48,3	27,9	76,6
Różne rozliczenia	20,8	25,7	18,3	22,3	31,3	14,7	39,6	13,1
Oświata i wychowanie	1,8	2,8	3,0	2,8	2,7	1,2	1,4	0,2
Ochrona zdrowia	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	3,6	1,2
Pomoc społeczna	13,1	22,8	19,9	20,7	25,4	8,0	9,9	0,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	1,7	0,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,6	3,7	4,5	4,3	2,9	2,5	0,3	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,2	0,3	0,3	0,8	0,0	0,1	0,1	0,1
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	—	0,0
Kultura fizyczna	0,2	0,4	0,4	0,6	0,3	0,2	0,1	—

Tabl. 3. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	34390761,9	12743831,3	2938904,0	3651323,4	6153603,9	16417094,2	2982341,9	2247494,4
Wydatki bieżące	30293743,3	11036627,3	2541721,0	3117149,9	5377756,5	14881712,6	2523101,9	1852301,5
w tym:								
Dotacje.....	2832814,8	784617,8	267604,3	264264,1	252749,4	1261440,6	203378,0	583378,3
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	4666801,0	3107498,1	617958,5	813937,6	1675601,9	1442656,6	105649,1	10997,2
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.....	20772711,6	6973340,0	1629465,9	1972913,7	3370960,4	11073370,2	2069085,8	656915,6
w tym:								
wynagrodzenia	9600875,5	3698752,8	860723,2	1016634,2	1821395,3	4309974,7	1287163,9	304984,2
pochodne od wynagrodzeń ^a	1764992,3	719815,0	162915,9	195814,3	361084,9	774992,1	214795,4	55389,8
zakup materiałów i usług	7933695,6	2090264,9	515367,4	637916,0	936981,5	5225181,9	379203,0	239045,8
Na obsługę długu publicznego.....	422166,5	81198,0	20159,9	26516,5	34521,6	270269,6	17610,2	53088,8
Wydatki majątkowe.....	4097018,6	1707204,0	397183,0	534173,5	775847,5	1535381,6	459240,1	395192,9
W tym inwestycyjne ^b	3954731,7	1679695,8	379931,0	528587,3	771177,5	1421960,4	457882,7	395192,9
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki bieżące	88,1	86,6	86,5	85,4	87,4	90,6	84,6	82,4
w tym:								
Dotacje.....	8,2	6,2	9,1	7,2	4,1	7,7	6,8	26,0
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	13,6	24,4	21,0	22,3	27,2	8,8	3,5	0,5
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.....	60,4	54,7	55,4	54,0	54,8	67,5	69,4	29,2
w tym:								
wynagrodzenia	27,9	29,0	29,3	27,8	29,6	26,3	43,2	13,6
pochodne od wynagrodzeń ^a	5,1	5,6	5,5	5,4	5,9	4,7	7,2	2,5
zakup materiałów i usług	23,1	16,4	17,5	17,5	15,2	31,8	12,7	10,6
Na obsługę długu publicznego.....	1,2	0,6	0,7	0,7	0,6	1,6	0,6	2,4
Wydatki majątkowe.....	11,9	13,4	13,5	14,6	12,6	9,4	15,4	17,6
W tym inwestycyjne ^b	11,5	13,2	12,9	14,5	12,5	8,7	15,4	17,6

^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

Tabl. 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	34390761,9	12743831,3	2938904,0	3651323,4	6153603,9	16417094,2	2982341,9	2247494,4
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	373363,4	268829,5	1431,3	33410,9	233987,3	192,1	2070,2	102271,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	46397,0	35252,2	3528,1	4768,2	26956,0	10760,3	155,8	228,6
Transport i łączność	6005425,1	989614,7	228376,7	297385,9	463852,1	3893672,5	438402,1	683735,8
Gospodarka mieszkaniowa	1638636,9	317463,4	126542,1	122120,5	68800,9	1271798,3	26118,8	23256,4
Działalność usługowa	162237,0	26018,8	6038,2	8815,0	11165,6	72368,8	44162,1	19687,3
Administracja publiczna	2936096,7	1210717,8	250798,6	315534,7	644384,4	1150171,5	375401,6	199805,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	637871,8	160771,5	30567,2	48803,1	81401,1	327788,0	145982,8	3329,5
Obsługa długu publicznego ^a	422539,2	81242,2	20177,4	26538,4	34526,4	270577,0	17631,2	53088,8
Różne rozliczenia	1596340,6	78945,8	4348,8	39099,2	35497,8	821959,7	123481,6	571953,4
Oświata i wychowanie	9487985,8	4453564,1	1038940,7	1254649,1	2159974,3	4089234,4	843029,0	102158,3
Ochrona zdrowia	644640,9	65859,1	17836,6	23763,4	24259,1	244797,0	143456,8	190527,9
Pomoc społeczna	5782978,5	3360973,3	711656,2	896203,0	1753114,1	1969380,3	435123,1	17501,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	384730,0	34171,6	14154,5	13903,0	6114,1	180967,2	119270,8	50320,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	877515,2	130917,2	33493,1	36548,1	60876,0	510029,7	213520,1	23048,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1639165,9	923286,3	248531,8	313287,5	361467,0	704237,4	9464,6	2177,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1095519,6	330669,5	106292,8	104046,8	120329,8	559354,2	16504,3	188991,6
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	86413,5	186,5	71,5	61,5	53,6	83600,2	—	2626,7
Kultura fizyczna	499236,1	261431,3	92713,7	108948,7	59769,0	223192,7	10047,9	4564,2

^a Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

Tabl. 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	1,1	2,1	0,0	0,9	3,8	0,0	0,1	4,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,1	0,3	0,1	0,1	0,4	0,1	0,0	0,0
Transport i łączność	17,5	7,8	7,8	8,1	7,5	23,7	14,7	30,4
Gospodarka mieszkaniowa	4,8	2,5	4,3	3,3	1,1	7,7	0,9	1,0
Działalność usługowa	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	1,5	0,9
Administracja publiczna	8,5	9,5	8,5	8,6	10,5	7,0	12,6	8,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,9	1,3	1,0	1,3	1,3	2,0	4,9	0,1
Obsługa długu publicznego ^a	1,2	0,6	0,7	0,7	0,6	1,6	0,6	2,4
Różne rozliczenia	4,6	0,6	0,1	1,1	0,6	5,0	4,1	25,4
Oświata i wychowanie	27,6	34,9	35,4	34,4	35,1	24,9	28,3	4,5
Ochrona zdrowia	1,9	0,5	0,6	0,7	0,4	1,5	4,8	8,5
Pomoc społeczna	16,8	26,4	24,2	24,5	28,5	12,0	14,6	0,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,1	0,3	0,5	0,4	0,1	1,1	4,0	2,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,6	1,0	1,1	1,0	1,0	3,1	7,2	1,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,8	7,2	8,5	8,6	5,9	4,3	0,3	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,2	2,6	3,6	2,8	2,0	3,4	0,6	8,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	—	0,1
Kultura fizyczna	1,5	2,1	3,2	3,0	1,0	1,4	0,3	0,2

^a Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.